ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 14.08.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

146.

Zákon

ze dne 11. července 1947

o úpravě některých poměrů v průmyslu cukrovarském.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Oddíl I.

§ 1.
Věcný dosah zákona.

(1) Tento zákon se týká akciových společností provozujících podnik cukrovarský, na něž se nevztahují ustanovení dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského (dále jen „společnost“).

(2) Vláda určí nařízením, na které společnosti se vztahuje tento zákon.

§ 2.
Cukrovarská družstva.

Podniky akciových společností zmíněných v § 1 budou provozovány cukrovarskými družstvy (dále jen „družstvo“). Zásadně jest zříditi k provozu každého cukrovarského podniku samostatné družstvo. Výjimky z tohoto pravidla může povoliti vláda zejména tam, kde podniky společnosti byly dosud při svém provozu v tak úzké souvislosti, že tvoří hospodářský celek.

Právní poměry družstva.

§ 3.

(1) Členy družstva mohou se státi pěstitelé řepy, stálí zaměstnanci cukrovaru a stát. Společenstevní smlouva (stanovy) určí, kdo je pěstitelem řepy a stálým zaměstnancem cukrovaru. Pěstitelé řepy a stálí zaměstnanci cukrovaru mají právní nárok, aby byli přijati za členy družstva.

(2) Orgány družstva jsou valné shromáždění, představenstvo a dozorčí rada. Představenstvo a dozorčí rada družstva se skládají ze 4 členů družstva z řad pěstitelů řepy, ze 2 členů družstva z řad stálých zaměstnanců za každý cukrovar zařaděný v případném družstevním celku a z jednoho člena jako zástupce státu. Členy představenstva a dozorčí rady z řad pěstitelů řepy a z řad zaměstnanců volí ze svého středu každá skupina členů družstva na valném shromáždění odděleně. Zástupce státu jmenuje a odvolává vláda. Nebude-li nejpozději v den, kdy se koná volba členů představenstva (dozorčí rady), jmenován zástupce státu, jsou představenstvo, po případě dozorčí rada, schopny se usnášeti i bez jeho účasti, a to až do dne následujícího po dni, kdy bylo družstvo o jeho jmenování vyrozuměno. Stejným způsobem, jako členové představenstva (dozorčí rady), se

ustanovují jejich náhradníci. Každému členu družstva přísluší při hlasování na valné hromadě pouze jeden hlas bez ohledu na počet závodních podílů, které vlastní.

§ 4.

Pokud tento zákon nestanoví jinak, řídí se právní poměry družstva ustanoveními zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 73 ř. z., o výdělkových a hospodářských společenstvech, na Slovensku předpisy §§ 223-257 zák. čl. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, ve znění předpisů je měnících a doplňujících, a předpisy je provádějícími.

§ 5.
Vznik družstva.

(1) Ministr výživy, na Slovensku pověřenec výživy, pověří při každé cukrovarské společnosti dotčené v § 1 funkcí zakladatelů družstva sbor zakladatelů družstva složený z 6 zemědělců, především z řad funkcionářů stávající společnosti a dvou zaměstnanců splňujících podmínky pro členství v družstvu (dále jen „sbor zakladatelů“). Členové sboru zakladatelů budou jmenováni paritně po návrhu stran Národní fronty. Při jednání a usnášení sboru zakladatelů jest se říditi zásadami platnými pro orgán zastupující společnost navenek. Sbor zakladatelů provede přípravné práce pro vznik družstva a vede jeho věci až do dne zápisu jeho představenstva do rejstříku.

(2) Sbor zakladatelů pořídí co nejrychleji seznam pěstitelů řepy a zaměstnanců, kteří se mohou státi členy družstva podle § 3. Tento seznam se v podniku veřejně vyloží k nahlédnutí po dobu 14 dnů a vyložení seznamu se vyhlásí způsobem v místě obvyklým s upozorněním, že po dobu vyložení seznamu možno uplatňovati námitky proti němu nebo žádati o jeho doplnění. O podaných námitkách a žádostech za doplnění seznamu, jimž sbor zakladatelů nevyhověl, rozhoduje s konečnou platností ministerstvo výživy, na Slovensku pověřenectvo výživy.

(3) Sbor zakladatelů vypracuje návrh společenstevní smlouvy (stanov) pro ustavující valné shromáždění družstva. Na ustavující valné shromáždění buďtež pozváni pěstitelé řepy a zaměstnanci zapsaní v seznamu podle odstavce 2 s upozorněním, že na ustavujícím valném shromáždění mohou hlasovati, přihlásí-li se nejpozději 14 dní před konáním ustavujícího valného shromáždění za členy družstva a splní-li nejpozději tohoto dne povinnosti s členskou přihláškou spojené. Ustavující valné shromáždění se usnese na společenstevní smlouvě (stanovách) a zvolí členy představenstva a dozorčí rady. Společenstevní smlouva (stanovy) vyžaduje ke své platnosti schválení ministerstva výživy, na Slovensku pověřenectva výživy podle směrnic ministerstva výživy.

(4) Sbor zakladatelů opoví usnesení učiněné podle předchozího odstavce k zápisu do společenstevního, na Slovensku do obchodního rejstříku soudu příslušného podle sídla družstva. Soud při rozhodování o zápisu zkoumá, pokud jde o obsah společenstevní smlouvy (stanov), jen, zda došlo k platnému usnesení o smlouvě (stanovách) a zda smlouva (stanovy) byla schválena podle předchozího odstavce.

Převod podniku na družstvo.

§ 6.

(1) Dnem zápisu družstva do rejstříku přechází úhrn práv a závazků dotčené společnosti, jež byla označena ve výměru o jmenování sboru zakladatelů družstva, na družstvo jimi založené. V případě, že společnost má několik podniků a že se založí více než jedno družstvo, přebírají všechna takto založená družstva rukou společnou a nerozdílnou práva a závazky společnosti dnem zápisu nejposléze vzniklého družstva do rejstříku. Do jednoho roku ode dne převzetí jsou povinna tato družstva provésti rozdělení převzatých práv a závazků mezi sebou. Rozdělení schvaluje ministr výživy, na Slovensku pověřenec výživy. Nedojde-li k dohodě a jejímu schválení, provede rozdělení

ministr výživy v dohodě s ministry financí a zemědělství správním opatřením. Schválení, po případě rozdělení podle předcházející věty, vyhlásí ministr výživy v Úředním listě republiky Československé. Dnem tohoto vyhlášení omezují se práva a závazky, přešlé podle věty prvé na družstvo, u jednotlivých družstev na míru odpovídající provedenému rozdělení.

(2) Podkladem pro zjištění nároků akcionářů společnosti na poměrný podíl na jmění společnosti je částka akciového kapitálu společnosti zvýšená o poměrný podíl na zdaněných reservních fondech (bilančních položkách majících povahu reservního fondu) nebo snížená o poměrný podíl na bilanční ztrátě ke dni vzniku družstva. Tyto nároky akcionářů budou, pokud se akcionáři stanou členy družstva, zúčtovány s jejich souhlasem na závodní podíly družstva. Nároky akcionářů, pokud nebudou takto uspokojeny, budou vypořádány poskytnutím cenných papírů, které vydá Fond znárodněného hospodářství zřízený podle § 9 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků. Hodnota takto vydaných cenných papírů tvoří závazek družstva vůči tomuto Fondu. Vláda určí nařízením způsob, jak družstvo splní svůj závazek podle předcházející věty.

(3) Podkladem pro zjištění nároků akcionářů na poměrný podíl na jmění společnosti budiž na místo podkladu podle odstavce 2, věty první, částka skutečně a prokazatelně vynaložených nákladů na nabytí akcií do vlastnictví, pokud tyto byly nabyty po 1. lednu 1938, jestliže tento způsob vypořádání s akcionáři jest pro družstvo výhodnější. Vláda stanoví nařízením, kdy jest dán tento případ.

§ 7.

(1) Dokud nebylo zřízeno družstvo, je orgán, který dosud zastupoval společnost navenek, povinen vésti správu a věci společnosti s péčí řádného hospodáře. Odpovídá za škodu, kterou způsobil svým zaviněním. Je-li správou a vedením věcí pověřeno několik osob, odpovídají za zaviněnou škodu rukou společnou a nerozdílnou.

(2) Družstvo se může domáhati zrušení nebo přiměřené úpravy závazků společnosti, které přešly na družstvo, pokud jsou hospodářsky neodůvodněné, zejména závazků ze služebních smluv zaručujících nepřiměřeně vysoké platy, zaopatřovací požitky, odbytné a pod. Nedojde-li k dohodě, jest ve věcech, uvedených v tomto odstavci výlučně příslušný k rozhodování rozhodčí soud, zřízený podle ustanovení zákona ze dne 21. listopadu 1946, č. 228 Sb., o rozhodčích soudech pro úpravu některých závazků národních podniků; kde je v zákoně č. 228/1946 Sb. řeč o národním podniku, rozumí se tím pro obor tohoto zákona družstvo.

(3) Družstvo může odporovati právním jednáním společnosti, ke kterým došlo po dni 27. října 1945 v úmyslu zavléci v cizí prospěch majetkové hodnoty společnosti. Ustanovení odpůrčího řádu vydaného zákonem ze dne 27. března 1931, č. 64 Sb., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrčí, platí přiměřeně.

(4) Práv uvedených v odstavcích 2 a 3 může použíti družstvo do jednoho roku ode dne svého vzniku.

(5) Společnost se nemůže platně usnésti na svém zrušení, nebude-li k tomu dán souhlas ministra výživy, na Slovensku pověřence výživy. Společnost zaniká dnem vzniku družstva bez likvidace; u společností, jejichž podniky přešly na více než jedno družstvo (§ 6, odst. 1, věta druhá), zaniká společnost dnem, kdy vzniklo poslední družstvo z družstev zřízených k převzetí podniků této společnosti. Výmaz provede rejstříkový soud z úřední moci.

§ 8.
Poplatková osvobození.

(1) Založení družstva, jakož i převod práv a závazků společnosti na družstvo jsou osvobozeny od poplatků. Podání a úřední úkony k tomu potřebné jsou osvobozeny od poplatků a dávek za úřední úkony ve věcech správních.

(2) Od poplatků a dávek za úřední úkony ve věcech správních jsou osvobozeny též převody majetku uskutečněné do dvou let od vyhlášení tohoto zákona mezi družstvy, pokud se při tom úhrnná hodnota závodních podílů u jednoho družstva snižuje a u druhého zvyšuje úměrně k hodnotě převedeného majetku.

(3) Družstva jsou povinna platiti poplatkový ekvivalent podle § 1, odst. 3 zákona ze dne 8. dubna 1938, č. 76 Sb., o poplatkovém ekvivalentu, a to ze jmění nabytého při založení od prvého dne kalendářního čtvrtletí následujícího po zápisu do rejstříku a ze jmění nabytého podle odstavce 2 od prvého dne kalendářního čtvrtletí následujícího po nabytí tohoto jmění.

Oddíl II.
Organisace cukrovarského průmyslu.

§ 9.

(1) Zřizuje se Ústředí cukrovarského průmyslu k zajištění jednotného řízení a obstarávání věcí cukrovarského průmyslu (dále jen „Ústředí“). Členy Ústředí jsou národní podniky cukrovarské a družstva. Ústředí je způsobilé samostatně nabývati práv a zavazovati se.

(2) Ústředí spravuje představenstvo, v němž jsou zastoupeny národní podniky a družstva v takovém poměru, že na tři zástupce národních podniků připadají vždy dva zástupci družstev. Počet členů představenstva a jejich náhradníků stanoví vláda. Členové představenstva (náhradníci) ústředního orgánu, zřízeného podle § 16 dekretu č. 101/1945 Sb. pro národní podniky cukrovarské jsou členy (náhradníky) představenstva Ústředí za tyto národní podniky. Členy představenstva (náhradníky) zastupující družstva volí prostou většinou družstva na společné schůzi členů představenstev družstev, kterou svolává a řídí zástupce státu, jmenovaný ministrem výživy.

(3) Představenstvo jedná o společných věcech cukrovarského průmyslu na společné schůzi členů zastupujících národní podniky i družstva. K platnosti usnesení ve věcech uvedených v předcházející větě se vyžaduje dvoutřetinové většiny přítomných a k hlasování oprávněných členů představenstva. Ve věcech, jejichž obstarávání náleží do působnosti celostátního ústředního orgánu zřízeného podle § 16 dekretu č. 101/1945 Sb., pokud nejde zároveň o věci uvedené v předcházející větě, jedná představenstvo ve sboru složeném jen z členů zastupujících národní podniky. Ve věcech, které se svou povahou týkají jen družstev, jedná představenstvo ve sboru složeném jen z členů volených družstvy.

(4) Schůzi představenstva, v níž se jedná o společných věcech cukrovarského průmyslu (odstavec 3, věta prvá), svolává a řídí předseda Ústředí jmenovaný vládou; vláda jmenuje dále potřebný počet místopředsedů Ústředí a určí, v jakém pořadí zastupují předsedu v jeho funkci. Schůzi sboru členů představenstva pro věci národních podniků (odstavec 3, věta třetí) svolává a řídí ústřední ředitel, jmenovaný podle ustanovení § 19, odst. 3 dekretu č. 101/1945 Sb. pro ústřední orgán průmyslu cukrovarského. Schůze sboru členů představenstva pro věci družstev svolává a řídí předseda, zvolený na schůzi uvedené v odstavci 2.

§ 10.

(1) Společnými věcmi cukrovarského průmyslu, jež nutno jednotně říditi a obstarávati (§ 9, odst. 1), se rozumějí programové investice, spolupráce národních podniků s družstvy, účast na vypracovávání společných hospodářských plánů cukrovarského průmyslu, normalisace, standardisace a typisace surovin, polotovarů, tovarů, výrobních zařízení a technických procesů, péče o výzkumnictví, organisace distribuce a vývozu, výzkum trhu, otázky politiky sociální, obchodní, dopravní, celní a devisové, statistika, revise, zahrnujíc v to povinnou revisi družstev, věci týkající se řepy a řepného osiva.

(2) Ústředí vykonává působnost celostátního ústředního orgánu zřízeného podle § 16 dekretu č. 101/1945 Sb., pokud jde o jednotné vedení společných věcí národních podniků cukrovarských. Podnikatelské úkoly zmíněného ústředního orgánu zřízeného pro průmysl cukrovarský nejsou tímto zákonem dotčeny.

(3) Ústředí je zájmovou organisací svých členů a je složkou ústřední organisace průmyslu.

§ 11.

(1) Náklady spojené s činností Ústředí hradí jeho členové.

(2) Práva a povinnosti členů Ústředí k útvarům zřízeným před 5. květnem 1945 ke společnému řízení a obstarávání záležitostí cukrovarských, pokud jde o družstva i k jejich povinným organisacím družstevním, zanikají dnem, který vláda stanoví nařízením, bez rozdílu, zda jde o práva a povinnosti založené smluvně, či uložené právním předpisem. Tímto dnem začíná působnost Ústředí podle tohoto zákona a vznikají práva a závazky jeho členů k němu; vláda upraví současně s vydáním nařízení podle předcházející věty poměr Ústředí k ústřední organisaci průmyslu (§ 10, odst. 3).

(3) Vláda nařízením vydá předpisy o Ústředí, o oblastní kanceláři Ústředí na Slovensku a o právu Ústředí ukládati povinnosti k zajištění účelu uvedeného v § 9, odst. 1, stanoví hranice působnosti představenstva v jeho funkcích uvedených v § 9, odst. 3, určí, na které útvary se vztahuje ustanovení odstavce 2, určí způsob jejich likvidace nebo likvidace jejich činnosti ve vztahu k členům Ústředí, stanoví, která práva a závazky těchto útvarů přecházejí na Ústředí, po případě která působnost dosud vykonávaná těmito útvary přechází na ministerstvo výživy, určí dobu, způsob a podmínky zastavení jejich činnosti a upraví způsob, jak se hradí náklady spojené s činností Ústředí.

§ 12.

Ministerstvo výživy dozírá na Ústředí a může jeho činnost kdykoli přezkoumati.

Oddíl III.

§ 13.
Ustanovení závěrečná.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr výživy v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Majer v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.